

Balassagyarmati Törvényszék

7.G.20320/2020/27. szám

A Balassagyarmati Törvényszék Dr. Bognár Viktor által képviselt Felperes1 Cím1) felperesnek – dr. Szedlár Anna ügyvéd által képviselt Alperes1 Cím2 szám alatti lakos) alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indult perében meghozta a következő

ítéletet:

A törvényszék a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 190.500 (százkilencvenezer-ötszáz) perköltséget.

Az ítélet ellen a kézbesítésétől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye a Fővárosi Ítéltáblához címzetten, melyet a Balassagyarmati Törvényszéken lehet előterjeszteni.

Az Ítéltábla előtti eljárásban a fellebbezést előterjesztő fél számára a jogi képviselet kötelező. Ennek hiányában a fellebbezést a bíróság visszautasítja

A másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri, a bíróság azt indokoltnak tartja, vagy tárgyaláson foganatosítható bizonyítást kell lefolytatni. A fellebbező fél a fellebbezésében terjeszthet elő tárgyalás tartására irányuló kérelmet.

Indokolás

A felperes mint egyéni vállalkozó, a B Kft alvállalkozó bevonásával az alperes önkormányzat területén lévő helyszín, szintér utcában útfelújítási munkálatokat végzett el, amit 2019. április 12-én kezdett és 2019. április 23-án fejezett be. Erről 2019. április 28-án 35.401.504 Ft összegű számlát bocsátott ki az önkormányzatnak – mivel álláspontja szerint szóban az alperes polgármesterével kötött megállapodást a munkák elvégzésére – arra azonban az alperes kifizetést nem teljesített.

A felperes 2019. július 23-én szólította fel az alperest fizetési kötelezettségének teljesítésére, az alperes polgármestere azonban válaszában nem ismerte el a vállalkozási szerződés létrejöttét. Arra hivatkozott, hogy nem a felperessel, hanem a R2 Kft.-vel kötött megállapodást a kivitelezési munkák elvégzésére, közbeszerzési eljárás alapján, valamint sem teljesítési igazolást nem állított ki, sem számlát nem fogadott be.

Az alperes kérésére a R Kft. 2019. június 20-én 5.000.000 Ft-ot és 2019. december 4-én szintén 5.000.000 Ft-ot átutalt a felperesnek. A felperes pedig erről nem állított ki számlát, mivel álláspontja szerint közte és a R Kft fővállalkozó között nem jött létre alvállalkozói szerződés.

A felperes jogi képviselője útján felvette a kapcsolatot az alperessel, illetve annak jogi képviselőjével peren kívüli egyezség érdekében. 2019. november 26-án személyes egyeztetés is történt.

A keresetlevél mellékleteként csatolt egyezségi ajánlat tartalma az volt, hogy a R Kft, mint megrendelő fog kifizetést teljesíteni a felperes egyéni vállalkozónak, az alperes önkormányzat pedig kártalanító kezességet vállal, ha a R Kft megrendelő nem teljesít, de csak akkor, ha a felperes előzetesen a R Kft. ellen végrehajtást indít, és annak során a követelése nem nyer kielégítést.

A csatolt megállapodás-tervezet szerint a R Kft. 31.486.000 Ft vállalkozói díjat köteles megfizetni. A felperes vállalkozó az addig megfizetett 5 millió forint teljesítést elismeri, a fennmaradó összeget pedig két részletben, fizeti meg neki a R Kft. Az egyezség nem jött létre, mert az alperes kezesként nem akart helytállni, de a R Kft sem kívánta a tervezetet aláírni, az egyeztetésen nem jelent meg. A pert megelőzően is volt még egy kísérlet a megállapodásra, de az sem jött létre.

A felperes a 2019. április 10-én kötött alvállalkozói szerződése alapján, a B TRADE Kft. alvállalkozójának 4.203.700 Ft összegű kifizetést teljesített.

A törvényszék 22.G.20452/2019/3 számú végzésével megszüntette a felperes által indított eljárást, és elrendelte az ügy áttételét a Balassagyarmati Járásbírósághoz, hivatkozva arra, hogy a felperes által a fizetési meghagyásban érvényesített tokekövetelés 29.901.504 Ft, melynek alapján az eljárásra a járásbíróság rendelkezik hatáskörrel. A Balassagyarmati Járásbíróság pedig 1.G.20.706/2019/2 számú végzésével megszüntette az eljárást hivatkozva arra, hogy a felperes a keresetet tartalmazó iratát nem terjesztett elő és nem egészítette ki az eljárási illetéket.

Ezután a felperes ismételten benyújtotta a keresetlevelet a törvényszékhez és a pertárgy értékét már 30 millió Ft-ot meghaladó összegben határozta meg arra hivatkozva, hogy R Kft részéről történt 10 millió Ft átutalásának jogcíme hiányzik, ezért azt teljesítésként nem számolta el követelésével szemben. A törvényszék 7.G.20.217/2020/4 számú végzésével a keresetlevelet visszautasította, hiányosságai miatt. Ezt követően a felperes ismételten benyújtotta azt a keresetlevél hatályának fenntartása mellett, így a lerótt 1.500.000 forint illetéket nem kellett ismételten megfizetnie

Keresetében a felperes kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a Ptk. 6:238.§ és 6:245.§ (3) bekezdése alapján 35.401.504 Ft vállalkozói díj és annak 2019. május 4.napjától a megfizetés napjáig járó késedelmi kamata, valamint a per költségeinek megfizetésére. Perköltség igényét 1.500.000 Ft eljárási illeték, továbbá a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi munkadíjról szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) a) pontja szerinti ügyvédi munkadíj összegét 3.540.150 Ft összegben jelölte meg.

Álláspontja szerint közte és az alperes között 2019. április 11-én szóbeli megállapodás alapján vállalkozási szerződés jött létre. A megállapodás alapján a felperes aszfaltszállítást, majd annak bedolgozását, illetve ezt megelőzően előkészületi munkákat is végzett. A megrendelés kiterjedt csatornafedőlap aknák szintre emelésére, kapubejárók leaszfaltozására, illetve úttakarítási munkákra is. A számlát A polgármester, mint az alperes törvényes képviselője személyesen vette át, azonban annak befogadását követően, azt nem vitatva kifizetés nem történt. Az alperes képviselője többször kért a felperestől fizetési határidő módosítást.

A megelőző eljárások vonatkozásában a felperes hivatkozott arra, hogy a törvényszék 22.G.20.452/2019/3 számú végzésével megszüntette az eljárást mivel a fizetési meghagyás

követően az egyeztetési folyamat miatt kereseti kérelmet nem terjesztett elő a felperes. A Balassagyarmati Járásbíróságon indult eljárásról a felperes nem tett nyilatkozatot.

Az általa becsatolt okiratok mellett tanúbizonyítási indítványa is volt, valamint kérte a telefon Zrt. megkeresését és az alperes és felperes között lefolyt telefonbeszélgetéseinek kimutatására.

Az alperes ellenkérelmében alaki védekezést nem terjesztett elő, érdemben pedig a kereset elutasítását kérte.

Álláspontja szerint az alperes és felperes között jogviszony nem jött létre, a felperes nem a tényleges kötelezettel szemben indította meg a pert. Felperesi követelés nem alperessel szemben, hanem a munkálatok megrendelőjével a R2 Kft.-vel szemben áll fenn, tekintettel arra, hogy K színtér utcát érintő felújítási munkálat vonatkozásában a fővállalkozó a R2 Kft. volt.

Vitatta, hogy a K színtér utcát érintő felújítása munkálat vonatkozásában Felpnal létrejött volna bármilyen szerződés is. E munkálatok körében a hatályos jogszabályok szerint közbeszerzés kiírása volt szükséges, amely meg is történt, és amelynek nyertesével R2 Kft.-vel kötött szerződést az alperes 2018. 06. 21-én képviselőtestületi jóváhagyással. Az alperes és R Kft. 2019. április 26-án tartották meg az átadást-átvételt. Előadta, hogy semmit sem rendelt meg felperestől és tájékoztatta őt arról is, hogy a munkálatok elvégzése csak a fővállalkozóval a R2 Kft.-vel kötendő szerződés alapján lehetséges, más úton nem, tekintettel a közbeszerzési eljárásra is.

A K színtér utcát érintő felújítása munkálat vonatkozásában R2 Kft a 2018. 06. 21-án kötött szerződést teljesítette, az alperes a teljes vállalkozói díjat a részére kifizette.

Nem vitatta Felp által elvégzett munkát, azt azonban vitatta, hogy akkora mennyiségű aszfalt lett volna szükséges az aszfaltozáshoz. Alperes ezekről több alkalommal is tájékoztatta felperest.

Valótlannak tartotta azt a tényállítást, hogy a számlát az alperes átvette volna, mert azt visszaadta a felperesi egyéni vállalkozónak részletes tájékoztatás mellett, hogy közvetlenül az önkormányzat részére nem állíthat ki számlát, közöttük jogi kapcsolat nincs.

Álláspontja szerint nem felel meg a valóságnak az sem, hogy a számlát befogadta, és hogy fizetési határidő hosszabbítást kért volna alperes. Szerinte részletesen elmagyarázta a fennálló jogviszony rendszert, és kérte a felperest, hogy a fővállalkozó felé érvényesítse esetleges igényét.

Az alperes 13 sorszámú perfelvételi nyilatkozatában lényegében összefoglalta korábban már kifejtett álláspontját, a jogállítások körében utalva a közbeszerzésről szóló törvény írásbeliségre vonatkozó kötelező előírására, valamint arra, hogy az alperes kötelezett volt a közbeszerzési eljárás lefolytatására, tehát szóban nem köthetett szerződést a felperessel. Utalt az Áht. és végrehajtásáról szóló 368/2011 (XII. 31) kormányrendelet 13. § (1) és (2) bekezdésére, amely szerint a költségvetési szerv belső szabályzatában rendezi a pénzügyi kihatással járó jogszabályban nem szabályozott kérdéseket is.

Kiemelte, hogy az színtér út megépítésére a közbeszerzési eljárás keretében kiválasztott fővállalkozóval kötött szerződést, így ugyanerre a munka elvégzésére nem köthetett még egy szerződést. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a felek között nem jött létre kötelmi jogviszony, vállalkozási szerződés sem szóban, sem írásban.

Arra az esetre pedig, ha a törvényszék az alperesi jogi érvelés ellenére megállapítaná, hogy a felek között jött létre szóbeli szerződés, akkor érvénytelenségi kifogásra hivatkozott, mivel a szóban kötött szerződés érvénytelen.

A felperes fenntartotta 14 sorszámú perfelvételi nyilatkozatában keresetét 35.401.504 Ft és járulékai megfizetése kapcsán, hivatkozva a Ptk. alapelveire, a jóhiszeműség és az elvárható

magatartás elvére. Utalt arra, hogy a felperes és a R Kft. között sem szóban, sem írásban nem jött létre szerződés vagy egyéb megállapodás. Kizárólag az alperes törvényes képviselőjével egyeztetett a felperes, és a szerződés teljesítésének feltételeiről is vele állapodott meg.

Mivel a semmisségi kifogásra nem nyilatkozott, a bíróság anyagi pervezetés folytán a 19 sorszámú jegyzőkönyvben reagált arra, de csak azt adta elő, hogy érvénytelenség nem áll fenn, mivel a felperes és az önkormányzat megállapodott a kivitelezésben és a számla kibocsátása is megtörtént. Az esetleges érvénytelenség jogkövetkezményének levonása körében nem tett nyilatkozatot.

A telefon Zrt. a bíróság megkeresésére úgy nyilatkozott, hogy a felperes által kért híváslista már nem áll rendelkezésére, mivel azt a szolgáltató csak egy évig köteles megőrizni

Az alperes ellenkérelmében alaki kifogással nem élt, nem kérte az eljárás megszüntetését és a keresetlevél áttételét hatáskör hiánya miatt a Járásbírósághoz, noha álláspontja szerint a R Kft. által átutalt 10 millió Ft összegekről tudnia kellett a felperesnek, hogy az a perbeli követelésének részbeni teljesítésére szolgált. Az érdemi ellenkérelem előterjesztése folytán a bíróság hatásköre rögzült a pertárgy értékétől függetlenül.

A bíróság a lefolytatott bizonyítás eredménye alapján azt állapította meg, hogy a kereset nem megalapozott.

A felek személyes nyilatkozatai, a tanúvallomások és okirati bizonyítékok értékelése alapján megállapítható volt, hogy mind a felperes, mind az alperes törvényes képviselőjének nyilatkozatai tartalmazznak ellentmondásokat, és a R Kft. műszaki vezetőjének tanúvallomásával sem állnak teljesen összhangban.

A felperes személyes nyilatkozata szerint neki az alperes polgármestere nem mondott olyat, hogy vállalkozói szerződést kellene kötni egy R Kft. nevű céggel, ami neki egy ismeretlen cég volt, ismeretlen céggel pedig nem szerződik. Az alperes képviselőjének kérdésére ugyanakkor a 15-ös sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatában azt adta elő, hogy volt olyan korábban, hogy a R Kft.-vel szerződéses viszonyban volt, szóbeli szerződés történt ilyen esetekben, de mivel nem bízott Tamásban a Kft. ügyvezetőjében, ezért ilyenkor közölte, hogy csak akkor szállít neki, ha előre fizetett minden költséget. A perbeli munkavégzés előtt kétszer találkozott vele személyesen. Bírói kérdésre pedig azt adta elő, hogy az útépítési munka elég szűk körű, ezért ismerik egymást az abban résztvevők, ezért tudta, hogy tanú3 a R Kft. ügyvezetője lehet.

Az alperes polgármestere pedig azt adta elő, hogy az helytálló, hogy a felperes telefonon kereste meg őt azzal, hogy képviselő a képviselő-testület tagja tájékoztatta a felperest a munkavégzés lehetőségéről. Ugyanakkor azt megjegyezte, hogy a képviselő-testület tagjának tudnia kellett, hogy közbeszerzési eljárás hatálya alá tartozik az ilyen kivitelezés és hogy szerződést kötöttek a R Kft.-vel. Arra is hivatkozott, hogy a telefonbeszélgetés során tájékoztatta a felperest, hogy a fővállalkozó a R Kft. tehát vele kellett a felperesnek alvállalkozói szerződést kötnie. Lehet, hogy a felperes nem emlékszik erre, de történt ilyen. Ugyanakkor a bírói kérdésre ennek a tájékoztatásnak a bizonyítékait nem tudta szolgáltatni előadva, hogy más személy nem hallott ezekről a telefonbeszélgetésekről, akit esetleg tanúként meg lehetne jelölni. Lényegében arra utalt, hogy közvetítőként járt el a felperes és a fővállalkozó között, az információkat továbbította saját megbeszélése alapján az érintetteknek. Ettől részben eltérő volt tanú3 a fővállalkozó megbízottjának tanúvallomása, amely szerint először hármasan egyeztettek a felperes munkavégzésének tartamáról és feltételeiről személyesen.

Az alperes polgármestere hivatkozott arra is, hogy egyrészt azért próbált közvetíteni a fővállalkozó és a felperes között a kifizetési vitában is, mert tartott a felperes magatartásáról, másrészt pedig korábban a számlákat is azért vette át a felperest, hogy azokat meg tudja

vizsgálni, mivel az aszfalt többlet-felhasználás felmerült a kivitelezés során – amit a felperes sem vitatott hogy felmerült– ezért indokolt volt, hogy ellenőrizze a számla pénzügyi adatait, illetve "hogya bele lásson a lapokba"

A felperes munkavállalójának tanúvallomása az ügy lényegi részében nem volt releváns, mivel azt adta elő, hogy nem tudja, hogy milyen szerződést kötöttek a felek, csak leszállította az aszfaltot. Az pedig, hogy a szállítólevélre az Önkormányzat nevét írja, a főnöke a felperes utasítására történt.

tanú⁴ tanú pedig szintén úgy nyilatkozott, hogy a felek szerződéséről nem tudott semmit, arról pedig csak utólag hallott a felperestől, hogy az útépités munkadíját nem kapta meg. Azt tényként megerősítette, amit a felperes és állított, hogy mely kocsibeállókát kellett aszfaltozni, azt a felperes a polgármesterrel egyeztetette. Ő maga pedig személyesen segítségnyújtásképpen végzett szakmai tanácsadást a munkálatok során a felperesnek. Bírói kérdésre azt is előadta, hogy mint szakmabeli tudja, hogy a nagyobb volumenű munkáknál az önkormányzatnak közbeszerzési eljárást kell lefolytatnia, a vállalkozótól pedig akár el is várható, hogy tudja mikor van közbeszerzés, erre rá szoktak kérdezni. Arról pedig szintén nem volt tudomása, hogy a konkrét munkavégzésnél hány tonna anyag került felhasználásra a kiegyenlítés és a kopóréteg felhordásánál.

tanú³ a R Kft. műszaki vezetője pedig a felperessel ellentétesen nyilatkozott abban a tekintetben, hogy mióta vannak kapcsolatban. Előadva, hogy már kilenc éve üzleti kapcsolatban álltak, a Kft-nek szállított a felperes többször is követ. Ezzel szemben a felperes egyszer úgy nyilatkozott, hogy egy esetben történt szállítás, egy korábbi nyilatkozatában pedig arra utalt, hogy kétszer is szállított a R Kft.-nek konkrétan tanú³ szóbeli megrendelése alapján. A tanú szerint nyilvánvaló, hogy a felperes az ő "alvállalkozója volt", mivel fővállalkozóként a közbeszerzési eljárás nyerteseként a teljes útépitést a R Kft. vállalta el. Mivel azonban a kivitelezés áprilisi időpontjában éppen lekötöttek voltak a munkavállalói, nem tudta befejezni a perbeli út aszfaltozását. Hivatkozott azonban arra, hogy örült is annak, hogy ismerős – a felperes – fogja a munkát végezni az adott útszakaszon, és hogy többször is beszélt a felperessel. Kifogásolta az aszfalt többlet felhasználását, amin végül össze is veszték. 23 millió Ft-ra adott volna ki teljesítés-igazolást, azonban ez a felperesnek nem felelt meg, a nagyobb összegű kifizetésre pedig ő nem volt hajlandó. Előadta azt is, hogy mondta a felperesnek, hogy adjon be hozzá számlát, annak alapján lehetne kifizetni. A felperes azonban 34 millió Ft-ot hajtogatótt, ami a tanú szerint az eredeti elképzeléseknek nem felelt meg.

Arra a felperesi felvetésre, hogy a polgármester úgy nyilatkozott, hogy ő továbbította az árajánlatot a tanúnak nem személyesen beszéltek meg a felperessel, azt a választ adta, hogy az lehet, hogy a felperes az alperes polgármesterének mondta, hogy milyen áron gondolja a vállalat, de az biztos, hogy egyszer a tanú is megjelent, és ebben a helyszínen egyeztek meg. Mint fővállalkozó álláspontja szerint a kifizetett 10 millió Ft fölött még 13 millió Ft-ot tud felajánlani, hogy azt átutalja a felperesnek.

Mindezen vallomások, nyilatkozatok mérlegelésével és az okiratok értékelésével az állapítható meg, hogy egy az alperes polgármesterének magatartása felperes számára arra utalt, hogy közöttük szóbeli megállapodás jött létre a perbeli útépités kivitelezésére vonatkozóan. Ezt nem teszi kizárttá az alperesnek az a védekezése, hogy az alperes csak közbeszerzési eljárás keretében és csak írásban köthet ilyen jellegű szerződést. Az ezen szabályok megszegésével kötött szerződés is létrejön, legfeljebb az érvényessége lehet vitatható.

Maga az alperes polgármestere nyilatkozott úgy, hogy sürgős volt az útépités befejezése, az aszfaltozás elvégzése az színtér úton tekintve, hogy az elszámolási időszak lezárult és április végéig el kellett készülni a munkálatokkal ezért lényegében kapóra jött neki, hogy a felperes sürgősen tudja vállalni a aszfaltozás befejezését.

Másrészt azonban tanú⁴ tanúvallomása is rávilágít arra, hogy a vállalkozó gondos eljárása körébe tartozik annak vizsgálata is, hogy milyen szerződés alapján vállalt munkát. A perbeli esetben nyilvánvalóan tudnia kellett a felperesnek is, mint vállalkozónak, hogy ilyen típusú munka közbeszerzési eljárás keretében végezhető el, a közbeszerzési eljárás pedig nem volt „titkos”, így arról a kellő gondossággal tudomást szerezhetett volna. A 2015 évi CXLI. törvény 131. § (1) bekezdése szerint egyrészt a nyertes ajánlattevővel írásban kell megkötöni a szerződést, és a 137. § (1) bekezdése szerint semmis az olyan szerződést, amit a közbeszerzési eljárás mellőzésével kötöttek. E szakasz alapján a felperessel csak közbeszerzési eljárás keretében lehetett volna érvényes szerződést kötni és helytálló az a védekezése az alperesnek, hogy mivel már megkötötte a fővállalkozóval a szerződést, arra a munkára még egyszer egy másik vállalkozóval már nem is életszerű, hogy szerződést kössön. Az írásbeliség követelménye az alperes által megjelölt szakaszoktól eltérően egyébként a 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 52 – 53.§-ban található az Áht. 37.§ végrehajtási szabályai között

Mindezekből az tűnik ki, hogy az alperes polgármesterének az felelt meg, hogy a felperes sürgősen végezze el ezt a munkát, és hogy a fővállalkozóval kötött alvállalkozói szerződés keretében történjen meg annak elszámolása. Hogy ezt pontosan a felperes tudomására is hozta, azt a perben az alperes nem bizonyította, attól függetlenül, hogy ezen körülményeknek az ismerete elvárható volt a felperestől is.

Annyiban azonban nincs jelentősége e körülményeknek, hogy ha a perbeli felek között szóbeli vállalkozási szerződés jött is létre, a jogszabályoknak nem megfelelő módon, annak érvénytelenségére bármelyik fél hivatkozhat, így az alperes is megtehetette azt. Az érvénytelenség jogkövetkezményeit azonban, tehát az eredeti állapot helyreállítását vagy az elszámolást a Ptk. 6:108 §. (1) bekezdése (és 6:113. §) szerint azonban csak az érdekelt fél kérelmére lehet elvégezni, illetve dönthet arról a bíróság ítéletében. A felperes azonban az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonását nem kérte, így a felek közötti szerződés semmissége esetén sem lehet marasztalni az alperest a felperes által kért vállalkozói díj megfizetésében.

Még az elszámolás esetén is bizonyítás kérdése lenne alperes védekezése alapján a hibás teljesítés, illetve az aszfalt indokolatlan többletfelhasználása, amely szakértői kérdés tehát a felperes által felajánlott bizonyítás hiányában sem lehetne azösszegezés kérdésében döntést hozni.

Mindezekre figyelemmel a törvényszék a felperes keresetét elutasította, mivel az alperes marasztalása érvénytelen szóbeli szerződés alapján nem kérhető.

Mivel azonban az alperes magatartása is arra vezetett, hogy az eljárást ellene megindítsa a felperes, így a perköltség számításánál az alperes felszámításából mérlegeléssel csak a perben lefolytatott 3 tárgyalás ügyvédi megbízásban rögzített munkadíját tartotta méltányolhatónak a törvényszék így ennek megfizetésére kötelezte a felperest a Pp. 83. § (1) bekezdés alapján.

A 112/2021 (III.6.) kormányrendelet 42. § (6) bekezdésének megfelelően, mivel a szigorított védekezés ideje alatt a bíróság már írásban figyelmeztette a feleket a tárgyalás berekesztésére és a bíróság felhívására megtehették nyilatkozataikat a felek, az ítéletet a bíróság tárgyaláson kívül hozta meg.

Balassagyarmat, 2021. május 26.

Dr. Barsi József s.k.

bíró